

Wolfgang PETERS

Komunikat w sprawie powiatu Hoexter w kraju związkowym Nadrenii-Westfalii

Szanowni Państwo,

Nazywam się Wolfgang Peters. Jestem radnym w sejmiku miasta powiatowego Hoexter w Nadrenii-Westfalii. To kraj związkowy, w którym mieszka około 18 milionów obywateli i obywateli, co odpowiada w przybliżeniu liczbie mieszkańców już nieistniejącej Republiki Demokratycznej Niemiec. Jesteśmy dużym krajem związkowym z bardzo zróżnicowanymi strukturami. Z jednej strony, znajduje się tutaj Zagłębie Ruhry¹ ze ściśle przylegającymi do siebie miastami, z drugiej – rozciąga się kraina górską z szeroko rozciągającymi się miasteczkami i wioskami. Oba te czynniki sprawiają, że jako kraj związkowy jesteśmy bardzo silni. Jeżeli chodzi o przemysł, rzemiosło, jak również rolnictwo, znajdujemy się na szczycie rankingów Republiki Federalnej Niemiec. Tym samym jesteśmy również znaczącym elementem politycznym. Ja sam pochodzę z okolicy wiejskiej i uważam, że moja praca – zarówno polityczna, jak i społeczna – jest ważna i ciekawa. Dalszy rozwój naszej społeczności oraz szukanie rozwiązań problemów z którymi przyjdzie nam się zmierzyć na naszym obszarze oraz poza nim, są dla mnie istotnymi wyzwaniami.

Kilka informacji o powiecie Höxter. Kilka liczb, dat i faktów

Liczba mieszkańców: ok. 148 tysięcy

Liczba obcokrajowców: 4700 = 3,2% populacji

w Nadrenii-Westfalii łącznie: 10,5% populacji

¹ Zagłębie Ruhry (niem. *Ruhrgebiet*) – zagłębie przemysłowe w Niemczech w kraju związkowym Nadrenia Północna-Westfalia. Położone nad rzeką Ruhrą, a także w pobliżu rzeki Ren.

Zatrudnieni pracownicy podlegający ubezpieczeniu społecznemu
Łącznie: 38 500

Rolnictwo i leśnictwo: 330
Rzemiosło: 14 800
Handel, sektor usług turystycznych, komunikacja: 8300
Usługi: 15 300

Struktura społeczna:

Do 25 lat = 40 585
25–50 lat = 48 551
18–65 lat = 90 000

Opierając się na wyżej wymienionych faktach i liczbach, wybrani w sposób demokratyczny przedstawiciele partii politycznych określają metody kształtowania lokalnej przestrzeni. W lokalnym sejmiku jest reprezentowanych sześć ugrupowań politycznych, przy czym partia chrześcijańsko-demokratyczna² utraciła absolutną większość w ostatnich wyborach komunalnych przed dwoma laty. To oznacza, że sztywne struktury, częściowo istniejące od dziesięcioleci, teraz kawałek po kawałku przelamywane. Nie ma nic gorszego niż wieloletni marazm w różnych obszarach życia. Toczące się dyskusje na temat zmian i wynikające z nich postanowienia stały się w ostatnim czasie nadzwyczaj interesujące. Parlament „otwiera się” wprawdzie powoli, ale pierwsze kroki w tym kierunku zostały wykonane. Należy również podkreślić, że parlament krajowy od ponad roku jest kierowany przez rząd socjaldemokratów i zielonych. Większość tę udało się uzyskać dzięki partii politycznej Die Linke. Ta zmiana koalicji, z konserwatywno-liberalnej na koalicję zielono-czerwono-czerwoną³, wprowadza nowe akcenty na wielu polach działania politycznego, w tym na polu „otwierania się”.

W roku bieżącym zaczęto wprowadzać w życie ważne reformy, dotyczące oświaty, łącznie z nauczaniem zintegrowanym, polityki energetycznej, polityki integracyjnej, migracyjnej oraz przekształcenia Bundeswery w armię zawodową. Są to istotne proklamacje z daleko idącymi skutkami, osiągniętymi poprzez szeroko zakrojone procesy dyskusyjne, oświadczenia woli oraz demonstracje rodaków, także w naszym regionie.

² Unia Chrześcijańsko-Demokratyczna, niem. Christlich Demokratische Union Deutschlands (CDU) – niemiecka partia polityczna, założona po II wojnie światowej. Partia określa się mianem centroprawicowej, nawiązuje do konserwatyzmu i chrześcijaństwa. CDU nie istnieje w Bawarii, ponieważ w tym kraju związkowym działa partia o podobnym charakterze, CSU. Na szczeblu ogólnokrajowym partie te współdziałają, występując jako CDU/CSU; pomimo tego każde z ugrupowań zachowuje swoją własną strukturę. Tworzą wspólną frakcję w niemieckim parlamencie i nie prowadzą przeciwko sobie żadnych działań. Połączenie CDU i CSU nazywane jest powszechnie Unią.

³ Wyniki komunalne w roku 2009: CDU – 21, UWG/CWG – 3, Gruene – 4, SPD – 10, Linke – 1.

W zaproszeniu na konferencję wielokrotnie padał termin: „elity polityczne”. Pojęcie to uważam za przerysowane i niezgodne z duchem czasu. Tak, nawet posiadające negatywne konotacje. Myślę tutaj o podmiotach odpowiedzialnych za światowy kryzys bankowy, finansowy, kryzys na rynku nieruchomości itd. oraz o niemałej grupie polityków w naszym kraju, którzy są leniwi, przekupni oraz opętani żądzą władzy. Ja zastąpiłbym termin „elita” terminem „osobowość”, który posiada zintegrowany charakter, pełni funkcję wzorca oraz oznacza jednostkę działającą dla dobra naszego regionu, kraju i społeczności międzynarodowej. My politycy jesteśmy osobowościami, ze wszystkimi słabościami oraz silnymi stronami. Jesteśmy odpowiedzialni za realizację polityki poszczególnych partii, musimy pamiętać o przysiędze obchodzenia się z mandatem w sposób odpowiedzialny. Demokratycznie, konsekwentnie w sprawie, dla dobra ogółu – to motto naszego działania. Jedną z kwestii poruszonych na zaproszeniu, które otrzymałem, była rekrutacja nowych osobowości w urzędach, partiach i organizacjach zajmujących się dalszym rozwojem demokracji. Chciałbym pokazać na kilku przykładach z naszego regionu, jak radzimy sobie z tą problematyką.

Oświata

Kwestią zasadniczą dla każdej jednostki, zgodnie z definicją praw człowieka sformułowaną przez Organizację Narodów Zjednoczonych, jest poczucie wartości, możliwość swobodnego kształtowania własnej drogi życiowej oraz wkład w funkcjonowanie społeczności. Przyjrzyjmy się reformom w oświacie. Od bieżącego miesiąca realizowane są nowe ustawy uchwalone przez rząd krajowy. Ich wachlarz sięga aż do szkolnictwa wyższego. Ślepa uliczka – Hauptschule⁴ – zostanie zlikwidowana. Rodzicom przyznano prawo decydowania o ścieżce, którą powinno kroczyć ich dziecko. Zgodnie z nowymi ustaleniami, administracja musi z nimi konstruktywnie współpracować. To dotyczy również zajęć zintegrowanych z niepełnosprawnymi w regularnych szkołach. Szkoły specjalne zostają stopniowo likwidowane. Po zmianie ustawy praca rodziców została znacznie doceniona. Otrzymali oni istotne prawa do współdecydowania w systemie szkolnym i tym samym ich rola znacznie wzrosła. Należy stworzyć system opierający się na sensownym uzupełnianiu się przedstawicieli uczniów, rodziców oraz nauczycieli, którzy będą obradować w komisjach i radach sejmiku, wg zasad kontynuacji i odpowiedzialności. Współpraca uczniów, rodziców i nauczycieli za-

⁴ Hauptschule (niem. szkoła główna) – niemiecka szkoła osiągająca stopień przygotowania do nauki zawodu. Uczęszczają do niej uczniowie, którzy ukończyli czteroletnią Grundschule (niem. szkołę podstawową). Hauptschule liczy 5 lub 6 klas (od klasy 5 do 9 lub 10); w 7 klasie istnieje możliwość dodatkowych zajęć (niem. Zusatzunterricht), do których są dopuszczani uczniowie ze średnią ocen 3,0 (w niemieckim systemie oceniania), aby po ukończeniu 7 klasy mieli możliwość awansu do Realschule (niem. szkoły realnej).

równy w administracji, jak i ośrodkach decyzyjnych musi przebiegać w sposób nieprzefiltrowany i demokratyczny. Decydenci w dzisiejszych czasach nie mogą polegać tylko na kilku rzeczoznawcach zatrudnionych na czas nieokreślony. Powinni działać wspólnie z osobami, których dana problematyka dotyczy w sposób bezpośredni oraz za zgodą opinii publicznej osiągniemy sukces. Nowy plan rozwoju szkół w miastach powiatu Höxter tworzy fundament naszego działania na następne lata.

Polityka integracyjna

Co prawda, w naszym regionie żyje tylko 4700 mieszkańców z tłem migracyjnym, ale zadanie integracyjne było dotąd mocno zaniedbywane. To duży deficyt demokracji. Już od dziesiątek lat mieszkają u nas, ale żyją w ich własnych społeczeństwach równoległych. Nie przyjęliśmy ich. Ale nadszedł na to czas. Sejmik powiatu zaprosił rzeczników różnych grup imigrantów. Program ten rozszerzono o wspólne konferencje ze wszystkimi partiami. W wielu miastach z pomocą samorządów zorganizowano festyny integracyjne. Pełen sukces. Nie tylko Döner, lecz również kultura i autoprezentacja imigrantów wzbudziły zainteresowanie odwiedzających. Wszystkie ugrupowania polityczne przystąpiły do rady koordynacyjnej programu „Chodź-Do”⁵. Rada ta jest łącznikiem pomiędzy środowiskiem imigrantów, a osobami zainteresowanymi, partiami lokalnego sejmiku i administracją. Przez administrację ma zostać nawet powołany specjalny ekspert odpowiedzialny za ten obszar działań. Imigranci z poza obszaru Unii Europejskiej nie mają automatycznego prawa do udziału w wyborach komunalnych. Wnioskodawca powinien być zameldowany w danym miejscu zamieszkania od ponad dziesięciu lat i mieć wkład obywatelski w życie danej społeczności. Wszystkie partie polityczne kładą duży nacisk na zaangażowanie większej liczby imigrantów jako ekspertów obywatelskich zarówno w ugrupowaniach politycznych, jak i w radach miejskich i gminnych.

Rezygnacja z energii atomowej i jej wpływ na gospodarkę

Postanowienie o rezygnacji z użycia energii atomowej silnie wstrząśnie naszym krajem. Próba zastąpienia energii atomowej jej alternatywnymi źródłami odbywa się pod presją czasu. Zapewnienie niezawodnych źródeł energii jest zajęciem zarazem interesującym i trudnym. To zadanie zapewniło i zapewni zarówno naszemu krajowi związkowemu, jak i powiatowi tak zwany „skok innowacyjny”.

⁵ Niem. Komm in.

Powiat Höxter należy do regionu Westfalii Wschodniej Lippe (OWL)⁶. Jest to w przeważającej części obszar wiejski w okręgu Nadrenii Westfalii, ale wiejski charakter tych obszarów może wprowadzać w błąd. Niezliczona ilość małych i średnich przedsiębiorstw określa charakter tych terenów. Jako obszar gospodarczy OWL jest już teraz jednym z najbardziej dynamicznych regionów na obszarze Niemiec (od ważnych zakładów dostarczających części do przemysłu samochodowego, budowy maszyn, jak również całościowej techniki energii odnawialnej). W perspektywie (do roku 2020) jest dalsza rozbudowa badań i technologii. To odnosi się przede wszystkim do wiatru, słońca, biomasy i votowoltaików. W OWL na dzień dzisiejszy 40% energii pochodzi z alternatywnych źródeł; trzeba przy tym zaznaczyć, że w regionie tym nie produkuje się aluminium. Celem modernizacji OWL Marketing GmbH⁷ jest ściśle połączenie obszarów działania pomiędzy małymi i średnimi przedsiębiorstwami, uniwersytetami, kolegiami zawodowymi oraz władzami powiatu i lokalnym sejmikiem. Reformy te i ich realizacja powinny zostać zrealizowane w szybkim czasie. Krajobraz szkół wyższych zmienia się znacząco (50 milionów euro z budżetu krajowego na programy wspierające). Małe i średnie przedsiębiorstwa będą coraz ściślej ze sobą współpracować i prowadzić badania w kooperacji z uniwersytetami. Chodzi o wypracowanie technologii najwyższej jakości, która sprawdziłaby się w zglobalizowanym świecie. 10 klastrów⁸ już powstało, pięć kolejnych powstanie wkrótce. Tym samym zbliża się kolejny skok rozwojowy.

Wspomniane inwestycje tworzą miejsca pracy, których koordynacją zajmuje się rząd krajowy oraz sejmik województwa. Współdecydowanie na wszystkich płaszczynach – to kolejny ważny punkt działania. Dotyczy to rad zakładowych, związków zawodowych, przedstawicielstw studenckich, jak również całego obszaru uniwersyteckiego. Kolejną ważną kwestią do rozwiązania przez parlamenty jest zachowanie niezależności oraz możliwości samokształcenia ośrodków akademickich. Także na tym polu powinniśmy zaprosić do współpracy ekspertów wyłonionych spośród obywateli. Jeżeli dobrze wykonamy naszą pracę, otworzą się przed nami nowe perspektywy. W przeciwnym razie, my parlamentarzyści możemy pójść do domu.

Przekształcenie Bundeswehry w armię zawodową

W powiatach Paderborn⁹ oraz Höxter koszary zostaną najprawdopodobniej zlikwidowane. Bundeswehra zostanie w znacznym stopniu zredukowana licz-

⁶ OWL-Lippe (Region Ostwestfallen Lippe) to region znajdujący się w północno-wschodniej części kraju związkowego Nadrenii-Westfalii.

⁷ OWL Marketing spółka z o.o.

⁸ Klaster (od. ang. *cluster*) lub używany w niektórych zastosowaniach polski odpowiednik – zgęstek, to zgrupowanie przestrzenne lub powiązanie systemowe mniejszych obiektów w jeden większy.

⁹ Paderborn – uniwersyteckie miasto powiatowe w Niemczech, położone we wschodniej części kraju związkowego Nadrenia Północna-Westfalia, w rejencji Detmold, siedziba powiatu Paderborn.

bowo. Ta decyzja cieszy mnie głównie z tego powodu, że od dziesięciu lat z tego miejsca są wysyłani żołnierze do Afganistanu. Czy po to, żeby bronić naszej wolności w obszarze Hindu-Kushu? Czy nasi mężczyźni i kobiety mogą powrócić stamtąd, ciesząc się zdrowiem i bez poczucia winy? Dyskusja jest w toku. Co stanie się z miejscami pracy w tym regionie? Wielu ludzi znalazło już odpowiedzi na te pytania. Również parlamenty pracują intensywnie nad rozwiązaniem tych kwestii. Spełniamy wszystkie wymogi, żeby utworzyć na tym terenie park narodowy. Musimy najpierw porozmawiać o tym projekcie z obywatelkami i obywatelami, którzy są jednak pełni obaw w tej sprawie. Co nimi kieruje? Strach przed nowym? Strach przed reformami? Jako parlamentarzysta mam obowiązek nie uciekać od udzielania odpowiedzi na trudne pytania i proponować konkretne rozwiązania. Należałoby porozumieć się z rzeczoznawcami z branży turystycznej, z sektora usług oraz ochrony zdrowia. Odpowiedzieć ludziom na pytanie, w jaki sposób zostaną stworzone nowe miejsca pracy. Pociągnąć za sobą ludzi. Przygotować projekty ustaw w sposób jawny i demokratyczny. To tworzy poczucie bezpieczeństwa i buduje zaufanie.

Omówione przykłady pokazują, że wytyczone cele zmuszają do wspólnego działania, nawet w sytuacji, kiedy uosabiają różne przekonania i częściowo są sobie przeciwstawne. Wprawdzie wymaga to gotowości do zawierania kompromisów, a i tak nierzadko osiąga się minimalny konsensus. Słyszac klarowne „nie”, należy głęboko wierzyć w to, że w późniejszym terminie można będzie przeforsować swoje plany. Nad taką postawą należy nieprzerwalnie pracować. Otwartość i *fairness* powinny być stałymi towarzyszami pracy parlamentarzysty dla dobra ogółu. Polityka lokalna musi wzbudzać u ludzi z regionu pozytywne uczucia lub przynajmniej pewną akceptację. W przeciwnym razie staje się zbędna. Kreatywność parlamentu, jak również jego parlamentarzystów powoli się wyczerpuje. Od lat gminy i powiaty są całkowicie niedofinansowane. Żeby ukryć ten fakt, nieustannie twierdzi się, że „publiczna ręka żyła od długiego czasu ponad stan”. Teraz nadszedł czas oszczędzania. Konkretna analiza wydatków i przychodów została przedłożona przez związek zawodowy „Ver.di”¹⁰ w postaci opracowania naukowego pod tytułem *Rozwój i perspektywy finansów komunalnych w Nadrenii-Westfalii*. Według tego raportu, dochody gmin leżą poniżej poziomu z lat dziewięćdziesiątych. To dotyczy najważniejszych źródeł przychodów: dotacji z budżetu federalnego i wpływów z podatków. Od 1998 roku zanotowano znaczne spadki przychodów, spowodowane reformą podatków. W roku 2010 wyniosły one 50 miliardów euro. Jednocześnie udział gmin i powiatów w wydatkach socjalnych stale wzrastał. Liczne wydatki krajowe zostały na drodze nowych ustaw przeniesione na samorządy. Podczas posiedzenia komisji

¹⁰ Vereinte Dienstleistungsgewerkschaft (skrót Ver.di; pol. Zjednoczony Związek Zawodowy dla Sektora Usług) – niemiecki związek zawodowy z siedzibą w Berlinie. Ze względu na liczbę członków (ok. 2,4 mln) Ver.di uważa się za największy związek zawodowy na świecie. Organizacja należy do DGB. Związek Ver.di powstał w 2001 wskutek zjednoczenia pięciu związków.

w ostatnich miesiącach uświadomiłem sobie ogrom błędów w zarządzaniu finansami. Kreatywność parlamentarzystów polegała w głównej mierze na tym, żeby utrzymać to, co już osiągnięto, zabezpieczyć to, co konieczne i – z pominięciem kilku wyjątków – stawiać nowe akcenty. Według analiz przeprowadzonych przez wiele związków socjalnych, co dziewiąte dziecko w Niemczech żyje w ubóstwie. Dane te dotyczą nie tylko dzieci, lecz również ich rodzin. Odwiedzam regularnie jadalnię w moim mieście, Warburgu. W przeciągu ostatnich kilku miesięcy wiele się tam zmieniło. Spotkać można w nich już nie tylko bezrobotnych, lecz również rencistów, którzy z powodu niekorzystnych dla nich umów po zakończeniu pracy zostali zepchnięci do poziomu osób skazanych na pomoc społeczną. Krajobraz biedy jest w przeważającej części ukształtowany przez osoby zarabiające niewiele oraz otrzymujące Harz IV¹¹. Stosunki pracy korzystne taryfowo, zawierane z uwzględnieniem ustaleń taryfowych oraz płac minimalnych, zostają zarówno w sektorze prywatnym, jak i „służbie publicznej” coraz częściej zastępowane przez zatrudnienie pozbawione jakichkolwiek zabezpieczeń – praca za jedno euro¹², praca na niepełny etat, praca tymczasowa zawierana na podstawie umów na czas określony przedłużanych w nieskończoność. Wszystkie te czynniki mocno obciążają samorządy. Finansowe dopłaty, niezbędne do przeżycia, są w coraz większym stopniu wypłacane przez gminy, które tym samym w mniejszym stopniu wypełniają ich właściwe zadania.

Szanowni Państwo, istnieją rzeczy w naszym otoczeniu, które wydają się banalne, ale w rzeczywistości wcale takimi nie są. Chciałbym podkreślić, że godność jest ważnym faktorem w życiu każdej jednostki. Równość szans, współdecydowanie oraz partycypacja w licznych obszarach życia są warunkami niezbędnymi do osiągnięcia dobrego samopoczucia. Prawo do pracy za wynagrodzeniem, za które można się utrzymać bez konieczności zebrania w urzędach lub jadalniach. Nigdy więcej parasola ratunkowego dla banków! Parasole ratunkowe dla gmin! Żadnych cięć budżetowych w gminach – nigdzie i nigdy! Żadnych cięć budżetowych, które rujną lokalne społeczności! Jeszcze jedna myśl jako słowo końcowe: Niemcy wydały na finansowanie wojny w Afganistanie 71 miliardów euro. Zabici i ranni młodzi ludzie. Wyniszczeni duchowo, często bez szans na uzdrowienie. Jakie to szaleństwo. Pomyślmy o tym, jak można by było ukształtować politykę lokalnych samorządów, mając do dyspozycji taką kwotę.

¹¹ Program pomocy społecznej niemieckiego rządu skierowany do osób bezrobotnych.

¹² Niemieckie Ministerstwo Pracy i Spraw Socjalnych określa ten termin jako wprowadzający w błąd. Osoba podejmująca pracę dodatkową w czasie pobierania zasiłku nie dostaje wynagrodzenie w kwocie przewyższającej jeden euro.